

В ЧЕТВЪРТЪК

Диск №9

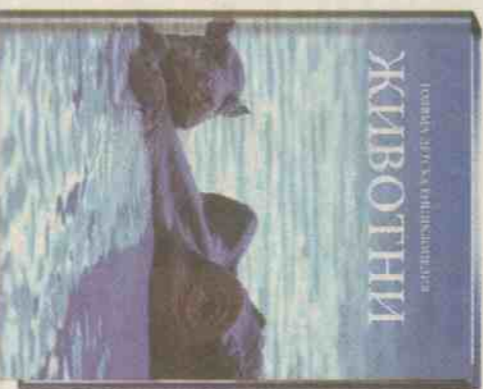
от „Шегърбуите на Класиката“

Увертюри от

3 ДЕКЕМВРИ

Тайните на Влечушите и бозайниците ще научиме БЪВ

на Голяма гетска енциклопедия

- Истника ли е, че пра-пра-прагьото на коня е ходял прав пог хрестиме?
- Има ли кършца със збезда на носа?
- Прабят ли гелфициме арпоу лоб?

ВЕОГ ПРОВАЗНАВАТ

Лекари и архитекти могат да работят, след като се впишат в регистрите на страната

ПЕТЯ ЛИКОВА

Ако искате да работите по специалността си в друга страна от ЕС, трябва да си приготвите пълн харъч от документи.

Упражняването на една и съща професия е регламентирано по най-разнообразни начини в ЕС. Как можем да се ориентираме в специалността в 27-те страни членки и да изберем подходящата за нас вариант?

През 2005 г. в ЕС се приема нова директива 2005/36 за взаимно признаване на професионални квалификации. Целта ѝ е да обедини в един документ 15 действащи директиви в общността, обяснява Росица Велинова от Министерството на Образованието и науката. (Още по темата на 32-а стр.)

Ако имате административни проблеми при признаване на квалификацията ви в ЕС, потърсете българския SOLVIT център <http://www.government.bg/solvit>.

В България вече е изготвен проект на нов закон за признаване на професионалните квалификации, който е приет на първо четене в парламента. Законът се прилага от всички граждани на държава от ЕС, които желаят да упражняват регулирана професия тук. У нас вече има

списък със 75

регулирани професии

Интернет сайтът за списъка се поддържа от центъра за информация към Министерството на Образованието и науката <http://eegrto.nasid.bg>.

Какво е регулирана професия? Това е дейност, чието упражняване е определено чрез законови или административни разпоредби за притежаването на специфична професионална квалификация, правоспособност или членство в призната от държавата професионална организация.

Ако българин желае да работи в друга страна от ЕС, първият въпрос, на който трябва да си отговор, е дали професията му е регулирана в държавата, в която отива. Ако е така, той трябва да кандидатства за признаване на дипломата му по реда на директива 2005/36. Ако не е регулирана, той може оволюно да се явява на конкурс и да упражнява професията си.

Най-лесно човек може да разбере дали професията му е регулирана в другата страна, като провери това на специален интернет сайт, поддържан от Европейската комисия (виж таблица-та вдясно). Когато отидете на съответната държава, излиза списъкът на всичките регулирани професии. Кликвайки върху определената професия, на екрана се изписва кое е контактното лице

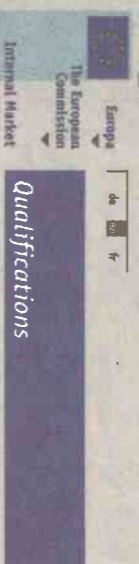
в държавата с име и координати. То е задължено да отговори на въпроси на всички граждани от други държави, отнасящи се до признаване на квалификацията за съответната професия. Във всяка държава има мрежа от контактни лица по професии. Вторият въпрос, на който трябва да си отговорите, е професията ви спада ли към т.нар. сектора професии. Те позволя-

илострация: европейска комисия

На гурбет

Къде кои професии са регулирани? Потърсете на сайта на Еврокомисията:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/eegrto/gegrto/dsp_bvsoilnlu.stm

Сайт със списъка на регулираните професии у нас: <http://eegrto.nasid.bg>

Добре дошли на уеб-страницата за регулираните професии в България!

Документи за признаване на квалификацията:

Доказателство за гражданство на заявителя
Копия от доказателствата за професионална квалификация - дипломи, удостоверения и т.н.
Документ за професионалния опит

Документ за физическо или психическо здраве
Удостоверение, че документите за квалификация попадат в обхвата на директивата
Срокът за решение на органа по признаване в 3 месеца от представяне на молбата плюс всички документи

Други полезни сайтове:

Yol Europe - Интернет портал с информация за Европа <http://ec.europa.eu/yoleurope>

Диалог с гражданите и бизнеса <http://ec.europa.eu/citizenshift>

Портал за признаване на академичната и професионалната квалификация <http://www.eipc-logic.net>

EURES - Европейски портал за мобилност на работната сила <http://europa.eu/ures/index.jsp>

Европейски портал за мобилност на учените http://ec.europa.eu/euacadgate/index_en

SOLVIT - Онлайн мрежа за разрешаване на проблеми в Европа <http://ec.europa.eu/solvit>

EUROPE DIRECT - Обща информация за ЕС http://ec.europa.eu/eurodirect/index_bg.htm

Дипинска сестра, акушерка, ветеринарен лекар, архитект.

По принцип дипломите, удостоверяващи квалификации в тези професии, се признават автоматично. Признаването трябва да се изиска от съответните органи, но то винаги е последвано от изясняване на името на кандидата в професионалния регистър. За да се признае такава диплома обаче, е нужно доказателствата за квалификация на заявителя да отговарят на изискванията в приложението на новата директива. Ако има разминаване, дипломата ще бъде призната по реда на Общата система за признаване.

Удостоверенията за квалификацията, нужни на български граждани за работа в чужбина.

Се издават от

органи по признаване у нас

Например министърът на здравеопазването издава документи за квалификацията на лекари, сестри, лекарно-дентална медицина, акушерка и магистър-фармацевт. Всеки орган по признаване определя лице за контакт. Ако имате диплома за лекар, медицинска сестра или архитект например и срещате трудности при признаване на квалификацията ви в ЕС, проблемът може да е в обръщане в административната в нашата или в друга страна членка. В такъв случай може да ви помогне българският SOLVIT център, който се занимава с трансгранични проблеми, свързани с неприлагане на директивите за общия пазар.

Подобен бил случаят на български доктор, дипломирал се у нас, който поискал квалификацията му да бъде призната във Франция. За да стане това, той трябвало да представи удостоверение за съответствие на неговата квалификация с европейските изисквания. Тъй като

издаването на удостоверението му било отказано

от компетентния български орган, той се обрънал към европейския омбудсман, който препратавил случая към SOLVIT България. След намесата на екипа удостоверението било издадено. Случаят е решен от SOLVIT центъра за 15 дни.

Ако професията ви е регулирана и в България, и в страната, където отивате, квалификацията ви се признава, ако притежавате съответните доказателства. Ако обаче професията е регулирана в другата държава, но не е у нас, заявителът трябва да докаже, че е изпълнявал професията при пълно работно време в продължение най-малко на 2 г. през последните 10 г. Такъв е случаят с фризьорството, което у нас не е регулирана професия. В много други държави, като Франция например, тази професия е регулирана. Преди дни обаче стана ясно, че засега се бави нареждането на, която трябва да каже кой ще издава таква документ на фризьорите.

Веднага 7 професии

Какво Франция отбара за българи

СЪВЪДИ И ОБЩЕСТВЕНО СТРОИТЕЛСТВО	
42111	Доистон в строителството
42112	Работник в строителството
42113	Бричник на бетон
42114	Земедар-мазин
42121	Монитор на метални конструкции
42122	Монитор на дървени конструкции, дърводелец
42123	Работник по покрива
42124	Работник по изолацията
42221	Работник по добавя на твърди материали
42221	Електротехник
42221	Работник по монтаж на врати и ключалки
42222	Работник, който контролира оборудване - щандове, кулавно оборудване и т.д.
42231	Работник, който монтира твърди плоскости, например
42232	Работник, който поставя мостове и други твърди плоскости
43211	Оператор на машини за строителството
43221	Оператор на подвижни машини, елеватори
61222	Чертежник в строителството
61222	Земеленар
61224	Лице за техническа проучвания в строителството
61224	Лице за технически проучвания, свързани с псевдони строителство
61231	Раководители на строеж
61232	Лице, управляващо строителните работи
61232	Техническо лице при експлоатация на заемни
61232	Лице, действащо вестна издация, месар
71111	КОЛЕЩИТЕ И ДВИГАТЕЛНИТЕ МАШИНИ И УРЕДИ
71311	Камеиор
71321	Говеи
13221	Помощнилен работник в ресторант
47113	Сервитьор
47113	Работник в персена (пестени кариене)
47122	Лице, действащо вестна издация, месар
41112	СЕМЕИТЕ
41112	Земеленар/повозоводител
41114	Дозар
41115	Песовар
41116	Дърводелец
41117	Помощник в сесияната земеделска работа (граждобера)
41122	Камеиор
41123	Камеиор
41124	Животнодър, който отглежда млекодайни животни
43212	Щофтор на машини в земеделието и горското стопанство
ОБИКОВНИ РАБОТНИЦИ	
41212	Работник на риболовния кораб
41221	Моряк в риболовния флот
44313	Моряк в риболовния флот
61131	Работник на паруба на риболовния кораб
61322	Кариенар/персонал в риболовния флот
МЕХАНИКА, ОБСЛУЖИВАНА НА МЕХАНИ	
44112	Работник по разкриване на метална изделия
44113	Кондуктор на машина за формоване
44114	Кариенар/темеловар
44121	Оператор на метална машина
44132	Монитор на метални конструкции
44133	Заварчик
44134	Работник по поддръжката на индустриална водопроводна инсталация
44135	Формовчик на планираните изделия
44143	Машинист/оператор
44151	Контрольор в производството на метални конструкции в металобработвателната
44313	Настройник на машина
44316	Машинк на строителни, парни, селскостопански машини
45213	Оператор на машини за първична обработка на метални изделия
45421	Формовчик
51111	Работник по разкриване на метални изделия
52121	Дизайнер-проектант в производството на металобработвателно
51122	Дизайнер в производството на метални изделия
52211	Конструктор в металобработвателно
52211	Техник в производството на механизми конструкции и в металобработвателното
52212	Техник по изготвянето в производството на механизми конструкции и в металобработвателното
52313	Техник по инсталиране и поддръжка на асептична (в други автоматични системи)
ЕЛЕКТРИЧЕСТВО, ЕЛЕКТРОНИКА	
44211	Оператор на електроически автоматични машини
44212	Работник, който свързва електроически и електротехнически уреди
44221	Контрольор на електроически и електротехнически уреди
51112	Оператор по разкриване в производството на електроически и електроини уреди
51131	Технически специалист по проучванията и развитието в електроическата и електрониката
52132	Дизайнер-проектант на електроически и електронни уреди
52213	Дизайнер на електроически и електронни уреди
52311	Техник по контрола и изпитването на електроически и електронни уреди
ПОДДРЪЖКА	
44311	Мезинж по поддръжка
44314	Техник по поддръжката на автомеханиката
44314	Техник по поддръжката на елеватори
44332	Техник по поддръжката на бордови уреди и елеватори
44341	Помощнилен техник по поддръжката
51211	Оператор по разкриване на поддръжката
52311	Техник по инсталиране на поминшено и професионално оборудване
52312	Техник по инсталиране и поддръжка на автоматични системи
52314	Инспектор по приемане в съответствие с изискванията
СЪВЪДИ И ОБЩЕСТВЕНО СТРОИТЕЛСТВО	
52332	Техник по поддръжката на термини, издани системи и климатизи
52333	Техник по поддръжката в електрониката
ИНСИСТРИАЛНИ МАШИНИ	
53211	Технически специалист в производството
53321	Техник по поддръжка и изпълнение на нови изделия
ПРОГРАМИРАНЕ, ПОДСИСТЕМА И ТЪРГОВИ	
43332	Неваелен на транпортно средство
52111	Техник по програмиране и планиране в промишлеността
61311	Операторник по логиката
ПРОМИШЛЕНОСТ	
45111	Технически специалист по инсталацията в химическата индустрия и производството на изделия
45112	Оператор на уреди за химическа и физическа обработка
45113	Оператор на машини за формоване на пластмаса и картон
45121	Технически специалист по инсталацията в химическата индустрия и производството на изделия
45122	Оператор в производството на метални изделия
45222	Технически специалист по производството на изделия
45231	Оператор за обработка на стъкло
45232	Технически специалист по производството на изделия
45311	Оператор в производството на изделия в строителния материал
45321	Оператор в производството на дървени изделия
45322	Оператор в производството на хартия и картон
46232	Оператор по филмоване
47121	Оператор по преработка на месо (кани, преработка и отпазки)
47131	Оператор по ферментация - запалителско производство на вино, дълготрайно вино, бир, сервизи
47141	Помощник в производството на хранителни изделия
51121	Служител по наблюдение в поточната промишленост
52231	Промишлен техник в поточната промишленост
ДЪРВО И МАТЕРИАЛИ, ДЪРВО, ЛЕСИ, ПРОМИШЛЕНОСТ	
46311	Оператор на сесияно-добиива машина
46321	Водач на провадствена машина в мебелната и дървообработвателната промишленост
46322	Работник по обработка на дърво и свързани материални (сервизио производство)
46323	Мониторинг на изделия от дърво и свързани материални (сервизио производство)
47331	Производител на изделия от дърво и свързани материални
51134	Служител по наблюдение в мебелната и дървообработвателната промишленост
52243	Техник в мебелната и дървообработвателната промишленост
УПРАВЛЕНИЕ, АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА	
22214	Консультант по обучение
32111	Счетоводител
32112	Оператор, финансово-счетоводен контрольор
32114	Финансов специалист
32115	Анализатор на управлението
32121	Специалист по управление на човешките ресурси
32131	Отговорник по организацията
32141	Курьест финансист
32151	Отговорник по анализите и развитието
ПРОЧИТИТЕ	
32311	Колпортер специалит по опвариционни системи
32321	Компютриен специалист по проучването, включително шеф на проект
32331	Компютриен специалист по организация
32341	Компютриен специалист по организация
ПРОУЧВАНИЕ И ИЗОБРЕКАТЕЛСКА РАБОТА	
53121	Технически сзградник в сферата на научните и фундаменталните изследвания
53122	Технически сзградник в сферата на проучването, изследването и развитието на промишлеността
САШИ И ЗАСТРАХОВАНЕ	
33215	Светиник по банкови кредити
33216	Специалист по капиталовые пазари
33221	Отговорник по оформяне на застраховки
33226	Специалист по финансови проучвания в застраховането
ПРОЧИТИТЕ	
14232	Технически сзградник, който проектира от разстояние
14311	Търговска представител на промишлено оборудване
14312	Търговска представител в сферата на суровината
14314	Търговска представител на уреди за
14321	Предприемател
33111	Промислен заурчик
33121	Предавач-проектант - специалитет по проектирането на пътеша за продажба и щандове
53311	Търговско-технически кадр
53312	Финанс инженер
СЪВЪДИ И ОБЩЕСТВЕНО СТРОИТЕ	
11111	Чистач по домовете
11112	Домашен помощник
11113	Детегач
11212	Мача на прозорци в предприемател
11213	Работник в градската чистота
11214	Работник по поддръжката и почистването
САША Е - СОЦИАЛНИ ДЕЛОВИ	
24111	Самитар

В сби карета с помпер шифт са отбелязани 61 професии, които бяха отборени за блага по-рано.

Българите ще имат възможност да работят свободно в 150 професии във Франция, обяви правителството в Париж. Това на практика означава, че ако бъдат поискани от френски работодатели, те могат да заемат свободното място на равни основания като французите и останалите европейски граждани. Тези 150 професии (кой са те - *виж в таблицата*) отговарят на 40% на предположенията за работа, регистрирани от френската Агенция по заетостта през 2006 г.

Доюза професии със свободен достъп бяха 61. Към тях са добавени нови 89, сред които и изисковати високоевалифицирани кадри като компютърни специалисти, дигитори, инженери и т.н.

Българите ще получат право да кандидатстват за работни места обаче след като бъде публикуван съответният декрет на френския Държавен съвет. Очаква се това да стане преди края на 2007 г.

Париж
НИ ПУСКА В
150 ЗАНАЯТА,
НО КАК ДА СЕ
КЛАСИРАМЕ?

Засега Франция отваря пазара на труда частично. Пълното отваряне за българии румунци ще стане през 2012 г. В преходния период нашенците все още са длъжни да приважават разрешително за работа и документ за престой, който удостоверява правото им да се трудят на френска територия.

В повечето случаи френските работодатели използват специализирани агенции или лични контакти, за да набират персонала от чужденици, който им е нужен. Но ако човек все пак е решил сам да опита късмет си, едний от сайтовете, който ще му бъде полезен, е този на френската Агенция по заетостта (www.adp.fr). В него се публикуват само проверени предложения за работа. За да ги консултира обаче, кандидатът трябва да има поне елементарни познания по френски език.

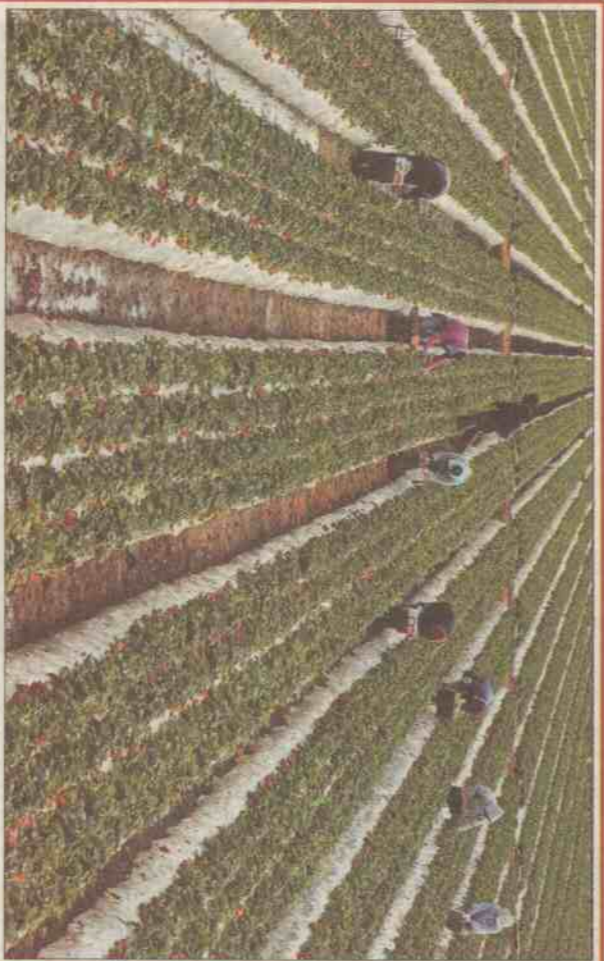
За да сте сигурни, че квалификацията ви съответства на някоя от включените в списъка 150 професии, добре е тървенето да става по т.нар. код ROME (*лет цифри пред всяка професия - виж таблицата*). След написването на кода се появяват само интересуващите ви офerti, в които обикновено се уточнява какъв стаж и квалификация се искат.

колко часа се работи и спещуе

Посочен е и начинът за връзка с работодателяте. Обикновено те изискуват като първа стъпка изпращане на CV или мотивационно писмо. Ако работодателат реши да ви наеме, негово е задължението да подаде документите за разрешително за работа, както и за документа за престой, даващ право на трудова дейност. Българин, който бъде хванат без таквава разрешение, рискува да се върне у нас предрочно, независимо че вече членуваме в ЕС.

Полезен за търсещите работа е и европейският портал **EURES** (<http://europa.eu/eures/>), който обобщава свободните места в целия еврозона. Удобното при него е, че има много съветни информации на български език.

България има с Франция и споразумеие за наемане на стажанти за усъвършенстване на езика и професионалните умения за еднократна заетост от 3 до 12 месеца. Възможност за удължаване до 6 месеца. Годишната квота е 300 души, а кандидатите трябва да са на възраст между 18 и 35 г. Информации за тези места може да се търси в нашата Агенция по заетостта. (*24 часа*)

Кандидатите да берат ягоди трябва да са физически издръжливи, без проблеми със сърцето и опорно-двигателния апарат. СНИЖКА. РОЛТЕРС

Истания търси 3333-ма български търси бране на ягоди

ДИЛИА ФИЛИПОВА
6:30 часа на ден с 30 минути почивка.

Редотоделател предлагат жилищще, но не и храна. Транспорът до френско-испанската граница е за сметка на кандидатите. Изпиза 100-200 евро, трябва от Агенцията по заетостта.

Не се изискува специално образование. Нужен е обаче професионален опит в селското стопанство. Езиковата подготовка не е задължителна.

По-важни са доброто физическо състояние и желание за работа на полето, обясняват експертите. Иска се също способност за работа в екип, както и за съвместно съжителство.

Желаящите трябва да подадат молба до 20 декември. Иска се също подробна автобиография, декларация за липса на сърденни или опорно-двигателни болести. Кандидатите ще бъдат подбрани през втората половина на януари от българо-испанска комисия.